

38
No 5-22
108

ნაკრების გამოცემა

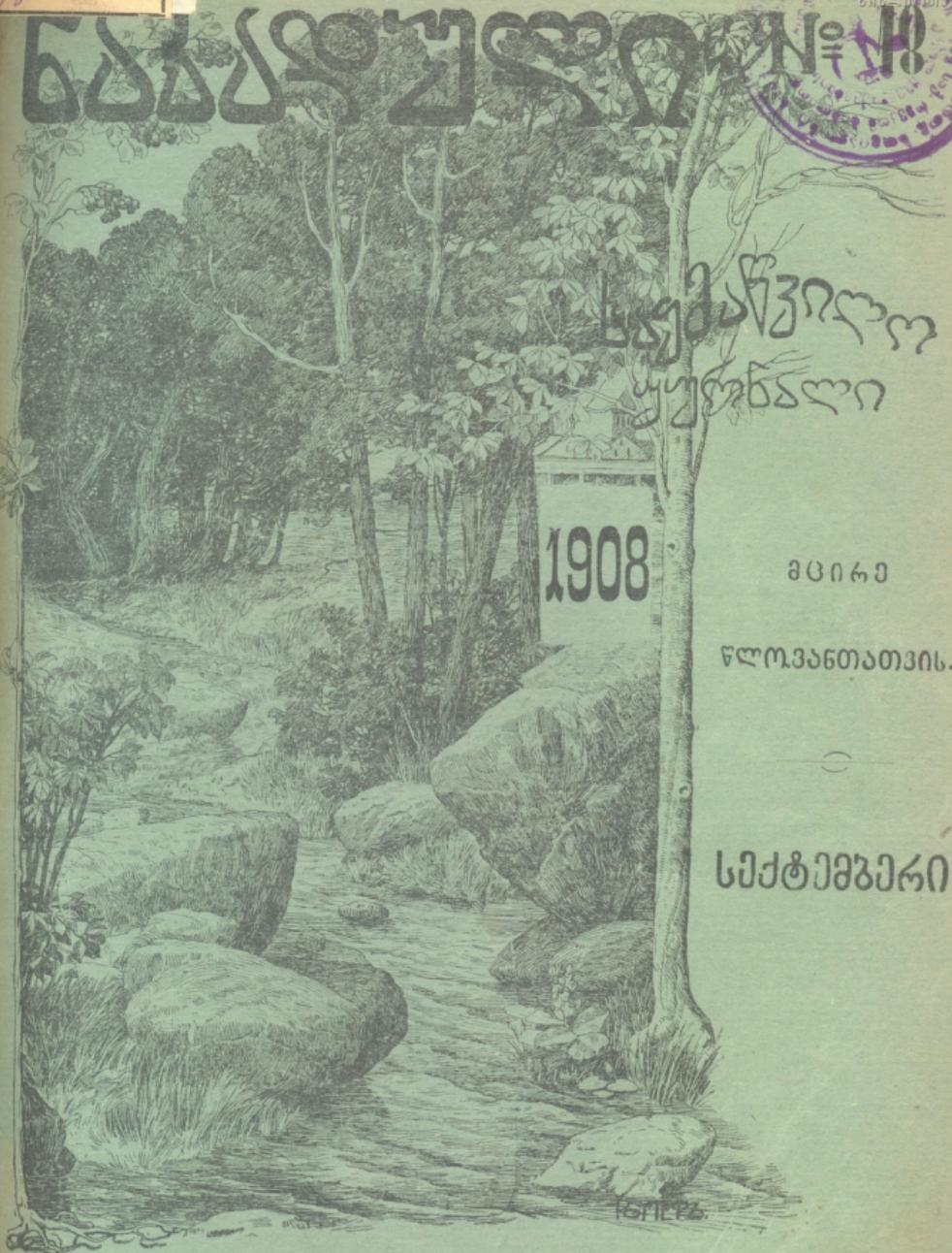

1908

ეცნები

ნლოვანიათვის.

სეფტემბერი

ଶିଳ୍ପାଳୁରୁଷଙ୍କ

I—ପାଠ୍ୟଶୀଳି—(ଭାଷାଭାବ)	୧୫
II—ପାତ୍ରାଳ୍ପଦ ମେଳର୍ଗ୍ରେସ ନ୍ୟାରିଲ୍ୟେପ୍ଲୀନ—ଭାବିତାଙ୍କ ବିନ୍ଦୁରେଣ୍ଟିଂ—ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ	୨୫
III—ଖୋଗନୀ ଶ୍ଵେତମାଲ, ଖୋଗନୀ ପ୍ରେସମାଲ—(ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ)	୩୫
IV—ମଧ୍ୟାଳୀ ଲା ମାଲାଳୀ—(ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ)	୪୫
V—ପ୍ରକଳ୍ପିତାଙ୍କ ପାଠ୍ୟଶୀଳି—(ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ)	୫୫
VI—ଲା ଗ୍ରେନାମ୍ବାର ଲେବ୍‌ଲେବ—(ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ)	୬୫
VII—ଦାର୍ତ୍ତିକିଲେ ପାଠ୍ୟଶୀଳି—(ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ)	୭୫
VIII—ଅନନ୍ଦାଶ୍ରେଷ୍ଠି ଲା ପାଠ୍ୟଶୀଳି—୧) ଅନାନ୍ଦାଶ୍ରେଷ୍ଠି, —୨) ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ ପାଠ୍ୟଶୀଳିରେ	୮୫

ස්‍රීලංකා ජාතියා ස්වද්‍යාධ්‍යාත්මක ප්‍රතිපාදන සංඛ්‍යාව

සෑමයෙන්ම වැඩෙනු ලැබේ.

000
6-2-7

කොටස් ප්‍රඝාත්‍යාග

වෘත්තාධිකාරී මුද්‍රණ

№ 18

අංක 1908 දෙශීය ප්‍රකාශන

879
1042

893g

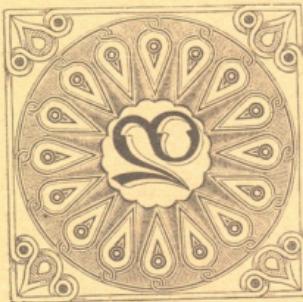
උග්‍යිලිසි, ගුවෝරුවනිස් ස්‍රාමික තිබුණුදීන් ගාමන්ත්‍රියුම්පූල ජාතියාල්තා අධ්‍යක්ෂණ නිලධාරී.

ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି

— ପାଠ୍ୟକାରୀ—(ଲୁଗ୍ନିକ)	ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି	3
II — ପାଠ୍ୟକାରୀ ଉଚ୍ଚବିରାସିତି—(ପାଠ୍ୟକାରୀ)	ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି	5
III — ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି—(ପାଠ୍ୟକାରୀ)	ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି	7
I — ମଧ୍ୟକାଳୀନ ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି—(ପାଠ୍ୟକାରୀ)	ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି	11
V — ପାଠ୍ୟକାରୀ ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି—(ପାଠ୍ୟକାରୀ)	ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି	13
VI — ପାଠ୍ୟକାରୀ ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି—(ପାଠ୍ୟକାରୀ)	ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି	1
VII — ପାଠ୍ୟକାରୀ ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି—(ପାଠ୍ୟକାରୀ)	ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି	21
VIII — ପାଠ୍ୟକାରୀ ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି—(ପାଠ୍ୟକାରୀ)	ଶିଳ୍ପିବିରାସିତି	23

პ. 1 მ გ ე ჩ ი

ადის და დაიხლასნება
გადაჭრილ სიარულითა;
არ აჩქარდება არც წევნით
და არც რამ სიხარულითა.

ადამიანის მორჩილი,
წამდები მძიმე ტყირთისა,
ახირებული მცურავი,
შეუპოვარი ზეირთისა,

სქელ-კანიანი, შავია
და აბრიალებს თვალებსა;
რომ მოინდომოს, საწეალ მწევმს
დასტან ჯავს, გააწვალებსა.

მაგრამ რამდენიც ღონე აქვს,
იმდენად უწეინარია!..
ტალასში სადმე თუ ჩაწვა,
ცოხნის და ის უხარია.

ଶାତ୍ରେଶ୍ୱରମ୍ଭି ଜୀବେଳି ବିଦୁରିଲ୍ଲେଖ,
ଶାମତାରମ୍ଭି ବାନ୍ଧୁଶ୍ୱରିଆ;
ହୃଦୟ ମେହରୀର ଶୈଖିଶିଶ୍ରେଷ୍ଠିଆ,
ତଥାର୍ଥକୋମେନିତ ଗାମରଶ୍ୱରିଆ!..

ଅକ୍ଷ୍ୟମ

პატარა მესრეს წერილები

წერილი პირველი

აღა ქელებო! შორიდან გწერთ წერილს პატარა მესრე იღიკო. ჩემი თავგაბადასავაბლი რომ გიაშიოთ, ვიცი გაჭკვირდებით. წერსა კითხვა საეკელაურო ვიცი, ჩენ სოფლის სკოლაში ერთ წელიწადს ვსწავლობდი, ერთ ასამდინ ანგარიშსაც დიდი ვაი-ვაგულასით მოვაწეოხებ. დმერთმა უშედოს, ჩვენმა ღვდლის შვილმა სოსომ გამძიედვინა ამ წერილის დაწერა და იმასვე ვატან თქვენთან. წლეულ აღდგომას ერთი წელიწადი გახდა, რაც მესრედა ვარ, ოთხი სარი მაბარია, ორი მროსა, ერთი ფური და ერთიც სარ-ზაქი, სულ რომ ვიანგარიშმოთ რვა სული იქნება. მთელი წლის ავდარმა ჩემს თავზედ უნდა გადაიაროს, ერთი წუთი მოსვენება არა მაქვს და ამ წერილსაც როცა

გწერთ საქონელი გრილოში იცოხნება, მე კი მივყვადარ ვარ ნაკერჩხალის ძირთან, მუხლებზედ სიბი ქვა მიღებს, ზედ ქადალდი და ვსწერ დიდი ტანჯვით ამ წერილს. ესლა ჩემი ეოთა ცოტა კარგია, მაგრამ უნდა მნახოთ, ორდესაც მაზარაში გახვეული, წვიმისგან გაღუმპული დად ვერხვსა ვარ შეფარებული, გულში ჩამისუტამს ჩემი შეინდის კობალი, ზურგზედ მაგვდია ცარიელი გაფხოკილი გუდა და სიცივისგან კბილებს ვაგაწყაწებ. ჩემი ერთგული მოუმორებული „ბეჭარა“ მაღლიც აქვა ვერხვის ძირს მოუწოდებულა და სიცივე თუ დააღმუშებს, თორებ გაჩუმებულია. ძროხები კი წვიმისგან დასავალებულ შემოდგომის ნოეირ ბალასს გახქარებითა სძოვენ და თან მხიარულების ნიშნად მაღლიმალ ფრუტუნებენ.

მაშინ დაიმედებული ვარ, რომ გულით დაშვეულით მეხრეს ბედს და ჩემს ხელობას. იქნება ზოგიერთმა თქვენგანმა სიბრალულით თავი გაიქნიოს და თქვას: საწეალი მეხრე ილიკო!

დანარჩენს მერე მოგწერთ, აგრე საქონელიც აიშალა და მემინიან, კეჯილში არ შევიდეს, თორებ მეველეს სახრე მან მწვავეა.

თქვენი მმა მეხრე ილიკო.

ვ. თამროშვილი

ზოგნი ზემოღ,

ზოგნი ქვემოღ.

(ვერმანულით)

ელია მისო სადამო ქამს სასეირნოღ
ემხადებოდა. ფიქრობდა სასეირნოღ
ცოლშეილიც წაეკვნა, ძაღრამ ბო-
ლოს ეს ახრი რაღაც უსერხულად
დაინახა.

მისო მართლაც ასე მოიქცა: ოჭახობა სახლში დატოვა
და მარტო წავიდა.

მელამ პირში კრძელი ჩიბუხი მოიმარჯვა, ულვაბშები მოს-
დენილად გადაიგრისა, კოკიბი გარდი გულზედ მიიკრა, თავი
ლამბზად გადაიგრარცხსა და კოპტიად მორთულ-მოკაზმული სა-
სეირნოღ გაემგზავრა.

საამური მთვარიანი ღამე იუო. მთვარის შექი დედამიწას
ჰქმდებად ეალერხებოდა. ეპელაფერს სისარულის ალმური ას-

დიოდა, უკელაფირი სარობდა. მისომ მთვარის შუქის დანახვა-
ზე რძდაც სიამოგნება და ნეტარება იგრმნო, გულმა ანას-
დეულად ტოპა დაუწეო; თვალ წინ წარმოუდგა თავისი სიუ-
მაწვილე, მოაგონდა ის დრო, როცა ჯერ კიდევ უცოლშვილო
იყო, როცა მას პირველად განისაზღაპრა ცოლის შერთვა.

„დიან, დიან“, მწარედ ამოიხსრა მელამ, „კარგი იურ
ას ჭრო თავისუფლებისა, დღეს კი! .“

ამ ფიქრებში გართული მისო ერთის კლების ეზოს მიუ-
ახლოვდა. მელას კბილები აუკაწეაწდა, სულმა წასძლია, უნ-
დოდა ერთი თვალი მაინც გადაეგდო თავის მეგობრი ქათ-
მებისათვის. მაგრამ ეზომი ქათმების ჭაჭანებაც არ იყო. მი-
სოს მაღზედ ჯავრი მოსდიოდა და თავის აქეთ იქით ქნევით-
ბუტბუტებდა: „ჸე! ცუდი დრო, მეტად ცუდი დრო დაგვიდგა!“

ის იურ წასვლის აპირებდა, რომ იქნა, ეზოს მახლობ-
ლად ჭას მოჟკრო თვალი. ჭისთან მიცუნცულდა და შიგ ჩაი-
სედა. ბადრი მთვარე გვირგვინივით ადგა ჭას თაგზედ.

„ეს რა ამბავია?“ ფიქრობდა მელა.

„დმერთო ჩემთ! ეს რა მშვენიერი უკელია! უთუოდ ჭის
ფსეურზედ უკელის შესანახავი სარდაფია გამართული! სხანს,
გემრიელი უკელი უნდა იყოს. მერე როგორ უკართ ჩემს შვი-
ლებს უგვლი! ეს გემრიელი უკელი უთუოდ უნდა ამოგაცოცო
ას სარდაფიდან!“

გემრიელი უკელის სუნი მელას მოსვენებას არ აძლევდა.
მისო ჭის გარშემო ტრიალებდა და გულმოდგინედ დაემებდა
მარჯვე გზას სარდაფში უკნებლად ჩასასვლელად. ჭის თავზედ
გამართულ პატარა მანქნაზე მოწუობილი იყო ჩარხი. ამ ჩარ-
ხზედ მომარჯვებული იყო გრძელი თოვე, რომლის თრთავ
ბოლოში მიმბუღი იყო როი როკა.*) როცა ერთს როგას
წელის ასავსებად ჭაშა ჩაუშებდნენ, მეორე ჩარხის ტრიალო

*) წელის ამოიადები ფართო თავიანა ჭურჭელი.

ჭის ზემოთ ამოდიოდა. მელაბ უერადდებით დაათვალიერა ჩარცხის მოწეობილობა და გუნებაში გაიფიქრა: „მოდი ერთი უკანონო შეიძლება ამ როვების საშუალებით ეველის შესანას სარდაფუში ჩავეშვაო!“

ფიქრი უმაღვე საქმედ აქცია. ისტურა და ჩახტა თოვზედ ჩამოყიდებულ როვაში. ჩარხი დაუერობდებლივ ამოძრავდა, ჩვენი მისო ელვის სისწოაფით თავქვე დაეშება და წეალში კისრაძის ტეატრი მოადინა.

ირგვლივ მიიხედ-მოიხედა, მაგრამ ეველი და ეველის სარდაფი ისევ შორს იქო. ბადრი მოვარე ზემოდან ეშმაკურად ჩამოსცექოდა და თითქო კიდევაც დასცინოდა.

„ოჟ, რა სულელი რამ გულილეარ!“ მწესარედ ამოიათხოა მელაბი: „განა ესე მოტეულება შეიძლება! აბა, რა სათქმელია, მოვარე ეველად როგორ მომეჩვენა!“

სწორედ იმ დროს, როცა ჩვენი მისო იმის დარღმი იქო, თუ როგორ ამოსულიერ ჭიდან, თავს წაადგა იქვე მასლობლად მოისეიონე მშიერი მეგლი.

— აქ რა გინდა, ჭაში რად ჩასულხარ? შეეპითხა მეგლი.

— აქ მეტად გრილა, მიუკო მელაბ, და ეველს გიახლები!

— გერიელი ეველია, მისო?

— მრიელ, მრიელ გერიელია! გინდა, გასინჯე!

— კეთილი, მაგრამ მანდ როგორ ჩამოვიდე?

მელაბ იფიქრა, — აი სწორედ ახლა მეშველა. მგელი ჩემ ზედ უფრო მძიმეა და, თუ ზემოდ ჩამოკიდებულ როვაში ჩაჯდა, მე და ჩემს როვას დაუერობლივ ზევით აგვატრიალებსო.

„აქ ჩამოსვლა მრიელ ადვილი საქმეა!“ ალექსიანი კილოთი მიუკო მელაბი: „ჩაჯექ მანდ ჩარცხედ რომ თოვით გადმოკიდებული როვაა, და დაუეროვნებლივ აქ ჩამოეშვები!“ მგელა მა მართლაც დაუჯერა მელას და მარდად ჩახტა ზემო რო-

კაში. ჩარხი სწორაფად დატრიალდა და მგელი ქვემოდ დაბახანა, ხოლო ჩვენს მელას კი ზემოთკენ მოაცოცებდა. ჭის შეზედ როგორი ერთმანერთს გაუთანასწორდნენ.

„რას შევები“? შეეგითხა მგელი: „განა შენ ზემოდ მიღისარ“?

„დიახ“! ცბიერი დიძილით უპასუხა მელამ: „რავუეოთ რომ ამ ქვეშად ესეთი წესია: ერთის უბედურება მეორეს ბედნიერებასედ არის აშენებული, ზოგი ზემოდ მოქანება, ზოგი ქვემოდ“!

ა. მიქაბერიძე

მეტი და ქაღლი

(ტოლსტოიდან)

ამხდარი მგელი სოფლის ახლოს დადიოდა და
მსუქან ძაღლს შესვდა. მგელმა ჰქითხა:
— ერთი მითხარ ძაღლო, სად მოუ-
ლობ ამდენ საჭმელს?

ძაღლმა მიუგო:

— ადამიანი მაძლევს.

მგელმა კიდევ ჰქითხა:

— უთუოდ მძიე სამსახურს უწევ ადა-

მიანს?

ძაღლმა უჩასუხა:

— არა, ჩვენი სამსახური არ არის მძიე. ჩვენი საქმეა
ღამე ეზოს დარჩეობა.

— მაშ მხოლოდ ამისათვის გარჩენენ? — უთხრა უგელმა.
ახლავე რომ შეიძლებოდეს, მეც დავდგებოდი თქვენ სამსახურში,
თორემ ჩვენ მცდებს ძაღლიან გვიჭირს საჭმლის შოვნა.

— თუ ასეა, წამოდი, — უთხრა ძაღლმა, — ჩემი პატრონი
შენც გარჩენს.

მგელს გაეხარდა და წაჭევა ძაღლს ადამიანთან. ის იუ
ჭისკარში უნდა შესულიერ, რომ ძაღლს კისერზე გაფიქრილი
კანი შეამჩნია და ჰქითხა:

— ეს რისაგან გაქვს, ძაღლო?

— ეს ისე, — მიუგო ძაღლმა.

— მაინც რისაგან?

— ისე, ჯაჭვისაგან. დღე დაბმული ვარ და ჯაჭვამა ცოტათი კისერი გადამისესა.

— მაშ მშვიდობით, ძალლო! — უთხრა მგელძა. მე არ წამოვალ აღამიანთან საცხოვრებლად. და ნუ ვიქნები ასე მსუბანი, ოდონდ თავისუფალი კი ვიქო.

ნინო ნაკაშიძე

ეპლიანი ვარდები

(3 4.)

ადია, გინახავს, რა მშვენიერი, რა ეჭლიანი ვარდები ისტრებიან ჩვენი მეზობლის ბაღში? — დაქითხა კოტე თავის უმფროს დას.

— მანახავს!

— მოღი, წავიდეთ და რამდენიმე ცალი მოვსწევიტოთ?

— მე დიდი სანია მინდა, მაგრამ შეუძლებელია!

— რადა?

— მეზობელმა აგვიკრძალა!

— ის ესლა სახლში არ არის!

— კი, მაგრამ მისი ჭრელი მაღლი სომ ბაღში წევს, ვერა სედავ?

— მაღლი არავერს დაგვიძავებს, მე რამდენ ჯერმე გავუარებიერდჲ, მაგრამ უერადდებაც არ მოუქცევია, არა კი შემოუეფვნია.

ნადო გაუბედავად გაჲევა მმას; კოტემ გააღო ჰატარა კარი და გაბედვით ბაღში შევიდა.

კარებში მწოლარე ჭრელმა მაღლმა, ნეპტუნმა, მართლაც,

თითქოს არავითარი უურადღება არ მიაქცია, მხოლოდ ადგა
თავის ადგილიდან, და კარის მახლობლად ზედ გზაზედ დაწევა.

ბავშვებმა ირგვლივ მიმოიხდეს, დარწმუნდნენ, რომ მათ
გერავინ ხედავს, და ვარდის კრეფას შეუდგნენ.

— კმარა! — წარმოსთქვა ნადიამ, — თორებ შეატეობენ, ასა
შესედე, როგორ გავცარცვეთ მთელი ბუჩქი!

— მოითმინე, ცოტა კიდევ მოგვირიფოთ! — უპასუხა კო-
ტქ.

— კმარა, მეთქი, კმარა! — რამდენჯერმე გაუმეორა დამ და
თითქმის ძალათი მოაშორა კოტე ბუჩქსა.

— კმარა და კმაროდეს! — ხუმრობით გაიძეორა მმამ და
კარისაკენ გასწია.

მაგრამ, მათ განცვილებას სამხდვარი არ ჰქონდა, რო-
დესაც მარად მშვიდად მწოლეორე ნეპტუნი უცცრივ წამოდგა,
აიბურძნა, დახრჭინა საშინელი კბილები და მთელის თავის
სხეულით მიმავალთ გზაზე გადაეღობა.

შეშინებულმა ბავშვებმა უკან დაიწიეს. ნეპტუნი დამშვიდდა.

— როგორ მოვიქცეთ? — მიუბრუნდა აღელგვებული კოტე
დას.

— ცოტა მოვიცადოთ, შეიძლება კარებს ჩამოშორდეს.

მაგრამ ლოდინმა უნაუკული ჩაუარათ. — ნეპტუნი კარები-
დან მოშორებას არც კი ფიქრობდა და, ბავშვები რომ კარები
გასვლას დააპირებდნენ, ის თავის ღრენასა და მუქარას მოჰევე-
ბოდა.

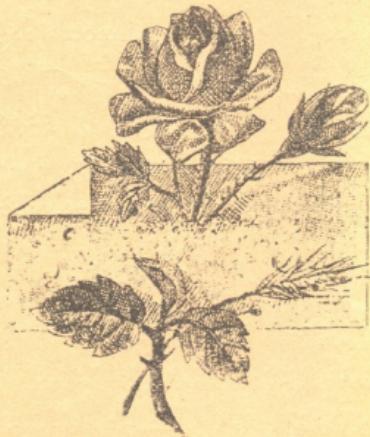
ეს გარემოება იმ დრომდე გაგრძელდა, სანამ სახლში
დაბრუნებულმა ბალის პატრონმა არ მოასწორო დაუატივებელ
სტუმრებს თავიანთ ნაქურდალით.

— ჭოო, აი, თურმე რა საქმეებს სჩადიხართ?! — მიმართა
მან ბავშვებს. — წამობრძანდით!

ბაღის პატრონმა ორივეს ხელი მოჰკიდა და მიჰვარა
დედ-მამას, რომელთაც წანახედის გადახდა დასჭირდათ.

ბავშვებს მაღიან შერცხვათ თავიანთი საქციულისა, გან-
საკუთრებით კი მაძინ შეწითლდნენ, როდესაც დედამ მათ
დასასჯელად გვალა ნაცნობ-ნათესავებს უამბო იმათი ამბავი.
ამის შემდეგ, თითქმის ერთი თვის განმავლობაში, დედა ნე-
ბას აღარ აძლევდა აიგანს გასცილებოდნენ. ამ სასჯელმა
გასჭრა და ბავშვები სხვის ბაზში საქურდლად აღარ გადასა-
რულან.

დ. ელიოზიშვილი.

რა გვიამზო დედამ

(თარგმანი)

XIX თავი

ნ ე მ ს ი

ადრი დღეს უთუოდ გაჯავრებულია, რომ ასე დამტანჯა ერთი ნემსის დაკარგვის გამო.

— ემი, ჩემო საუკარელო, ეგ როდი უნდა სთქვა. გადია მართალია, რომ ეოველ ნემსს გაძებნინებთ, ძენ თითონაც გეწყინება, რომ ეგ ნემსი ხელში ან ფეხში შეერჭოს ჩაენ პარას, როცა იატაქზე დაცოცაგს.

— ოჟ, დედა, ეგ საშინელება იქნება! მე მხოლოდ იმისთვის ვამბობდი, რომ მაგ მცირებედ მაგდენს არ უნდა ვირჯებოდეთ.

— ავერ, მე ვხედავ ნემსს სალიჩაზე, აიღვ და ეგ თითონ გრამბობთ თავის მოთხრობას. იმედი მაქვს აღარ იბუზღუნებთ, შემდეგ ში რომ მოვინდებათ ნემსის ძებნა.

ოდესლაც,—ამბობს ნემსი,—მე ვიუავი ფოლადის მავთულის ნაწილი. თითქმის ასმა ქაცმა მაქცია ნემსად. ჯერ ის მავთული დასჭრეს წვრილ წვრილად მაკრატლით. და მე ჩემის დით ჩამოვცვივდით მავთულს მოშორებულნი. ჯერ ისევ ბრუნდენი ვიუავით და ცეცხლში ჩაგვდეს, სადაც წითლად გაგვახურეს. მას უკან ნელ ნელა გაგგაციეს, და გავგასწორეს. ასელა მე და ჩემი და შევადგენდით ორი ნემსის სიგძეს. მლეკ სავმა აიღო და ჯერ ერთი წევრი გაგვიღესა, მერე მეორე

სალესავ ქვაზე რომ წმინდა წევრი გვქონოდა, ფოლადის მტკერი გადაჭვვეს ცოცხით, რომ მლესავს არ ჩასვლოდა ჰირში, რადგანაც მეტად მავნეა მისი ჩაეჭაბვა

მე გუშინ გადიას სელსაქმის კალათში ვნახე ერთი მეული ნემსი. იმს მიამბო როცა მას ლესავდენ, ცოცხიც იქინება და მუშა ჰირს იხვევდა, რომ ფოლადის მტკერი არ ჩასვლოდა. როდესაც გაგვლესეს ჩაგვდეს მაჩქანაძი. რადაცა მაგრა დაგვაწვა თავზე და გაგვიატებელა თავი. მას შეძლებ გაგვიატების ჰაწია კუნწები, რომელიც მაჩქანითვე გაგვისვრიტა ერთმა ბიჭა, მეორე ბიჭაც გაგვიურა წმინდა, წმინდა მაგოული, ერთი ჩემ კუნწი და მეორეც ჩემი დისაძი. იგივე მაგოულები გაუქარეს სხვა მრავალ ნემსებსაც.

— ახლა დაგვიდგა სამწუხარო დღე ჩვენის ცხოვრებისა: მე სამუდამოდ მომამორეს ჩემს დას. მეგონა, ახლა დამასრულეს, მაგრამ, არა, ჯერ უნდა აეწიათ ჩემი თავი. მერე კიდევ შემასწორეს, გამომწვეს, ზეთში გამავლეს და კიდევ ცეცხლში ჩამდეს, რომ კარგად გავმარტებულიერა; ბოლოს კიდევ გამაციეს. მასუკან მოედ კვირას ათას სხვა ნემსებთან ვიუავი შეპრული და გვჯანდოავდნენ ზეთში და საპონში, რომ გავსიაულუეავით. საძინლად დავიდალეთ ამ დროს! როდესაც ამ საძინელმა კვირაშ, გაიარა გაგვრუცხეს და გაგვაშრეს უუჟები, სადაც ექირა ნახერსი მაგრამ ჯერ კიდევ არ ვიუავით მსად. ახლა შეინიდან უნდა გაეელვარებინათ ჩემი კუნწი, რომ ჩემი ამხანაგი მავი არ გამეტრა. იმის შეძლებ კიდევ გამავლენებს ტავ გადაკრულ თვალზე და ძლიერს, მზად ვიუავი. შემახვიცეს ქაღალდები 24 სხვა ნემსთან ერთად და გამგზავნეს შორს იმ ჰატარა ქაღაქიდან, საცა ნემსის ქარსანა იურ, დიდ ქაღაქის მაღაზიაში საიდამაც გადიამ მიეიდა. ესლა მე მაღაზის ვუმაღლი მათ, ვინც ასე გამლესა და გამაელვარა რადგანც ამ გვარად ბეჭრ სარგებლობას მოვიტან. ჩვენ არა ვწუხვართ, ბეჭრი

ვართ ერთად სელსაქმის კალათში, და ერთმანეთს ზღაპრებით
შევაქცევთ. მე ბევრ მეგობარს შევხვდი აქ იმავ ქარხანაში გა-
კეთებულს, მხოლოდ სხვა და სხვა ზომისას და სხვა გვარ
კუნწებიანს. ერთმა ნემსა, რომელსაც წვერი გაულესავი აქვს,
გვიანბო, როგორ შველის ჰატარა ქალს ლამაზს ბალიშის კურ-
ვას ქარგაზედ; მეორემ ახალშა, გვიანბო, რომ ის მარტო
ერთმა მანქანამ გააკეთა, და არ გადადიოდა ერთი ხელიდამ
მეორეში ამით საძინლად ამაუიბს. იმავ კალათში არიან აგ-
რევე ჩვენი ბიძაშვილი ქინძისთავები. — მაგრამ ისინი უბრა-
ლონი არიან, რადგანაც თითბრისგან არიან გაკეთებულნი.
ისინი სიამოვნებით გვიამბობენ ხოლმე, როგორც უკეთებდნენ
მათ თავებს და ზდებდნენ რაღაცა სიმავჭვი გასათეთრებლად,
მაგრამ ჩვენ იმათ ბოდგას ავრე რიგად უურს არ გუკდეს.
ვეშაპის მვლის ნამტვრევი კი სძირად გვაცინებს ხოლმე თა-
ვის ამბით: გრენლანდიაში დედაგვცევი ვეშაპის ულვაშით ჰქმრ-
ვნო! მაგრამ მე დროს ვერ დაგდარგავ უბედიბაში რადგანაც
უნდა მივემველო გადიას დახეულ ჟერანგის დასაკერებლად.
სიკვდილია ჩემთვის დახეულის დანასხვა!

XX

დ ა ვ ი

დღეს ნემსის ერთგული მეგობრის ძალის ამბავი მოისმი-
ნეთ. გაიხედეთ უანჯარაში და მითხარით, რას ჴსედავთ.

— არავერს, დედა, თოვლის მეტს. დღეს რომ ავდექით,
კინადამ ვიტირეთ: გვეგონა, ადაროდეს არ დათბებოდა, სა-
სეირნოდ წასასვლელად.

— თოვლი ეოველთვის მაგონებს დიდ ბამბის ქარხანას,
რომელიც მანქესტერში მინახავს. ბამბის ქულას სიდებენ მან-
ქანაში, რომ გამობერტეონ და გამოხანიაფონ. მანქანიდან გა-
მოდის მშვენიერი თეთრი ბამბა, მსგავსი თოვლის გუნდისა.

— დედა რა არის ბამბის გუნდა? საიდამ ჩნდება? იკითხა
ნორმანმა.

აი, შვილო, ბამბა მცენარეა, ზედ ამოდის კაკლის ოჯუნა ნაეოვი, რომელშიაც არის ბამბა თავის თესლებით; როდესაც ნაუფი გასკედება, დამწიფედება, იქიდან გადმოიპენტება ბამბა და აგროვებენ კალათებში.

— მაღალი მცენარეა ბამბა?

— ზოგი სულ ჰატარაა, ზოგი ბუჩქნარივით ისრდება, და ზოგიც ამ თახის სიმაღლე ხედ. ბამბა მოდის ცხელ ქვეშნებმი; ინგლისში მრავალი შემობქვთ სამხრეთ და ჩრდილო-ამერიკიდან. გასსოვთ, ერთხელ ზანგების ამბავი გითხარით რომელიც სჭრიდნენ შაქრის ლერწამს; იგინივე აგროვებენ ბამბასაც ამერიკაში. ერთის დიდი ომის შემდეგ, ამ 30 წლის წინეთ, იქ მონები ადარ არიან. ბამბა მოდის კვრეთვე რუსეთის აზიურ ქვეშნებში, ინდოეთში და ჩინეთში. ამ ათასის წლის წინად ინდოეთში გაზაგნილ ჯარებმა რომ დაინახეს ბამბა, ეგრძაო მატელი ამოდის ხეებზედაც. ინდოელი ეხლაც უფრო ბამბეულს სმარობენ ტანთსაცმელად. კაცებს თავზედა აქვთ მობორბლილი რამდენიმე არმინი ბამბის ჩითი, დედაკაცები სმარობენ გრძელ ტანთსაცმელს ბამბის ქსოვილისას. უწინ თითოეულ იქსოვდნენ ტანისამოსს, მაგრამ ბევრი დორ სჭირდებოდათ. ბამბის თესლი რომ ხელით გამოარჩიონ, ერთ გირგანქა ბამბას ძლიგს გამოარჩევენ დღეში. ინდოეთის საქსოვი მანქანებიც მალიან სულ მუშაობენ. ინგლისის თითო მანქანას კი შეუძლიან გასწმინდას დღეში 900 გირგანქა ბამბა. მარტო ერთს მანქესტრის ქარსანაში დღეში მოჭესოვენ 10 დიდონ ტამარას, რომელიც თითო სამი კაცის თვენს იწონის; ამგვარად ინდოეთიდან გზავნიან მრავალ ბამბას ინგლისში გასაკეთებლად, ინგლისიდან კი ინდოელები ეიდულობენ ბამბეულ ფარჩას. ბევრი მუშაობა სჭირდება რომ თოვლივით თეთრი ბამბის ქულიდან მიტკალი გაკეთდეს და საკერავი მათვები. ჯერ უნდა დახქონო. კი არ გავაციოთ და ერთმა კაცმა მოელი თავისი სიცოცხლე მოანდომა ბამბის მა-

ფის გაქეთებას. ერთხელ თავის ქალის დაწეწილ თმის ვარცხნის უკურებდა და სოქვა, მოდი ერთი გცდი და ჩემ დაწეწილ ბამბას დავგარცხნიო. მაშინ გამოიგონა საჩქერელი. მე უპიშ გიამბეთ როგორ ჰქესოვენ შალს და აბრეძუმს, ასე რომ საჭირო აღარ არის აღწერა ამ მანქანებისა. ოდესმე თქმას თითონ ნახავთ ქარსნებში.

— დედა, ამ კონტე ასეთი პრიაბლა მაფი რად არის? იკითხა ადამ.

— იმიტომ რომ ცოტა სახამებელს უშვრებიან და სვენენ, რომ მაგარი და სწორე გამოვიდეს.

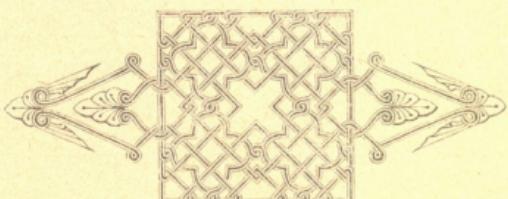
— მე მგონი, რომ ზეწრები, სელსასოცები და სხვა სარეცხი ბამბისა არის,—სოქვა ემიმ:

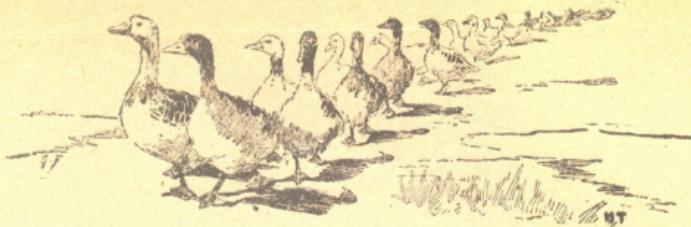
— არა ჩემთ პატია, ზოგი ტილოსია. ტილო მშადდება მცენარე სელისგან, რომელსაც აქვს ლამაზი ლურჯი უკავილი. ილდანდიაში დიდი მინდვრებია სელისა და იქ აკეთებენ ბევრ ტილოს. უფრო მეტს სთესენ რუსეთში და ჭოლანდიაში. სომ გახსოვს, ადა იმეგირია რა ცუდად გასგელებდა. მაშინ გულზე თბილი სელის ფაფა დაგადე. სელისა კეთდება აგრეთვე მძვენიერი ზეთიც.

— ბამბის თესლიც არის რაშიმე გამოსადეგარი?

— როგორ არა, ნორმან დამაჯიშვილა, ვერ ვითხირით, რომ მისგანაც ხდიან ზეთს, რომელსაც ხმარობენ საპნისთვის, მანქანების წახაზმელად, ურკვენ აგრედვე საღებავ წამლებში და სხვა. ზეთი რომ გამოიხდება, გამონასადიც არ იკარგება და საქონელს აჭმევენ.

ან. ამილახვრისა.

გატეპის გადასახლება

(ვაგნერიდან)

იდსა და ნოტიო, ლერწმით დაფარულ ჭაობში, ადრინ გაზაფხულზე თრი გარული ბატი დაბანავდა. სძირ ლერწმი ბუდე გაიკეთეს და აპრილის დამდებ თორმეტი ბეიტი გამოს-ჩებს. ღვეს ბატები მაღალ ბალახსა და ლერწმებში ატარებდნენ, რადგანაც მტრებისგან თავს იყარავდნენ, ხოლო შებინდების ღროს, როდესაც მუშები ეანებსა და მინდვრებს თავს ანებე-დნენ და მინისაკან მიემურებოდნენ, ისინი თავის საფარიდგან ურთხილად გამოიდიოდნენ. წინ ღედღი მიცურავდა, უკან თორ-მეტი, ჯერ კიდევ ასალგაზრდა და სრულებით უკითელი ბეიტი მისდევდა, და ბოლოს მამალი ბატი მიჰევებოდა.

ნაპირთან მიცურდნენ და ნორჩ, ასალგაზრდა ბალახის საწიწენად მინდორსე გადავიდნენ.

როდესაც ჰატარა ბატები ცოტა წამოიზარდნენ. მშობლებს ჭაობი მეტად ვიწოდ ენვენათ და გადასწევიტეს მეორე ტბა-ში გადასულიერდნენ, რომელიც ჰირველიდგან მთელი საათის მასმილზედ იქმ დამორებული.

ასალგაზრდებმა ჯერ ფრინვა არ იცოდნენ,—ამიტომაც მთელი ოჯახი ფეხით უნდა გამგზავრებულიერ. მაგრამ რად-განაც ბეიტები ამისთანავე ფრიად სუსტებიც იქნენ, ბატთა მთელი ოჯახი ნელა, მალიან ნელა მიიწევდა წინ. ღედღი, როგორც ეოველთვის ენლაც წინ მიდიოდა; მას უკან, მწერივად დაწერილნი, ერთი მეორეზე, ჰატარა შვილები მისდევდნენ და ბოლოს, უგალაზე უკან, მამალი ბატი მიდიოდა. ამ რიგად ბაჯბაჯით, მწერივ შეუძლებად, მოვარიან დამეში, გამოვიდნენ

ისინი ჭაობიდებან, განვლეს ეანები, მინდვრები, გზები, კიდევ
უანები, მინდვრები და გაემართენ შორეულ ტბასაკენ.

როდესაც რაიმე განსაცდელი მოულოდნათ, ბეიტები მიწას
ექვროდნენ, დედმამა კი ჭაერში აფრინდებოდნენ და თავს დასტრია-
ლებდნენ, სანამ სიუათი არ აშორდებოდათ. მემდევ ისევ მიწაზე
დაეჭვებოდნენ და მსვლელობას წინანდელ რიგით განაგრძოდნენ.

ამ დროს მონადარე ძეხვდათ, რომელსაც გადასასას ლებ-
ლად გამიგზავრებული ბატები რომ ძეამნია, იყიქრა, მოდი
ამათ ცოცხლებს წავიუვანო. წამოავლო ხელი თორმეტსავე ბეიტს
და თავის ჩანთაში ჩაჰეარა.

მოხუცმა ბატებმა საშინელი უვირილი ასტესეს, ჭაერში უიუი-
ნით აფრინდნენ და მონადირეს თავს დასტრიალებდნენ. მონადი-
რეს ამისთვის უკრადდებაც არ მიუკცევია და თავის გზას გაუ-
დგა. მას არავითარი ვნება არ მიუკენებია თავის ტევეებისათვის;
ურთხილად მიიუვანა ისინი ჭაობში და თავისუფლად გაუშვა.

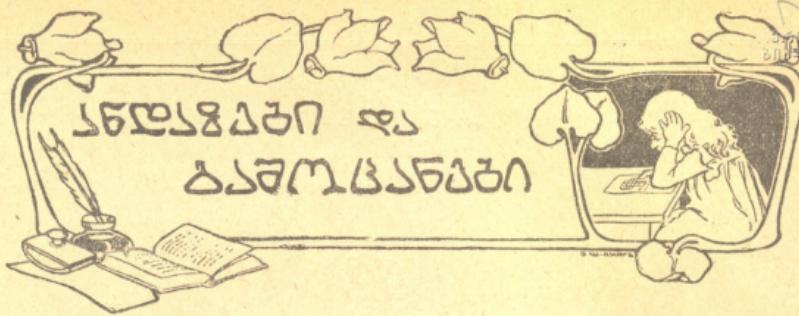
მონადირეს ეპონა, ძეელ დედალ ბატეს შეეშინდება მეორედ
შორის სამგზავროდ წასვლა და სიუათის თავიდგან ასაცალებ-
ლად, ისევ იმ ჭაობში დარჩება, სადც თავის ბარტეები გა-
მოსხევა და აქამომდე ცხოვრობდათ. მეორე დღეს მონადირე
ამბის შესატეობად გამოვიდა და ძალიან გაუკვირდა, როდესაც
ბატების მთელ ოჯახობას მინდორშა წააწერა, რომელიც, რო-
გორც წინ დღით, მწერივად და ბაჯბაჯით იმავე ტბისკენ მიე-
სართებოდა.

მონადირემ ხელასლა წამოიუვანა ბეიტები სამშობლო ჭაობ-
ში და მესამე დღეს საღამოს ისევ იმ გზაზე კი შეხვდა მთელ
ოჯახს.

ასე განაგრძობდა ის მთელი კვირის განმავლობაში, მაგრამ
მერმეები თთონებე მოსწუინდა და ბატებს თავი მიანება, სურვილი-
საძებრ, სადაც ერჩიათ, იქით წასულიუვენ.

დ. ყოფიანი

୧ ୨ ୩ ୪ ୫ ୬ ୭ ୮ ୯

ତିର୍ଯ୍ୟକେ ଆତିଥେ ଉଚ୍ଛିନ୍ନକେ,
ଜୀବିଦୀ ଓ ମୋହନ୍ତିକେ;
ଶ୍ରୀନାଥୀଙ୍କୁ ଲଙ୍ଘନୀ,
ତୁ ପାତାଖଣ୍ଡରୀ, ପଦ୍ମନାଭ.
ମୃତ୍ୟୁ କେତ୍ଯାରକାରୀ ପଲ୍ଲେଶ-ପାତ୍ର
କୌଣସିକୁ, ତୁ କାରିତ;
ଅରିଷ୍ଟେ ଏହିକେ ବୀକାରି
ଦୁର୍ଵ୍ଯକ୍ଷରାତ୍ମ, ନୁ କୋ କୃତିର.

୩୮:

ଗାନ୍ଧେ—7 ମାନ୍ୟ
"—4 ମାନ୍ୟ
"—90 ପା

୧. ଲେଖାଶ୍ଵିଳି

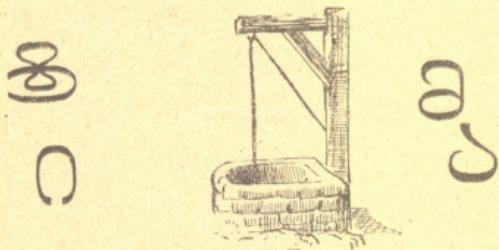
୧ ୨ ୩ ୪ ୫ ୬ ୭ ୮ ୯

ମିଥି ମିଥି, ମୁହଁ କେବଳି,
ତାମ ମହିଦାରିକୁ ଓ ଫୁଲିବାକୁ.

ହିଂସ କୁରୁକୁ, କୁକାନ ମୁହଁକୁ.

କୁମି କାର୍ତ୍ତିକା ମନାନା
କୋ ପାଇବିନ୍ଦିବଳି, କୋ ଆତି.

ମୋହନୀ

ମୋହନୀ ମେଟାପରିଚୟ ଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ଆଲ୍‌ବାନ୍:

ରଜବ୍ୟକ୍ଷିଳେ ଅବସରା:— 1) ପାତ୍ରମ ଶ୍ଵରାତର ଧରିବାରେ 2) କ୍ଷେତ୍ରକୁଳୀଙ୍କ ପରିଚୟ କରିବାରେ ।
ପରିଚୟକାରୀଙ୍କ ଅବସରା:— ପିଲାକୁଳୀଙ୍କ ପରିଚୟ କରିବାରେ, ମନ୍ଦିରରେ ପରିଚୟ କରିବାରେ ।
ପରିଚୟକାରୀଙ୍କ ଅବସରା:— ପରିଚୟକାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ କରିବାରେ ।

18

ყოველ დღიური გაზეთი

„სამირანი“

მიიღება ხელის-მოწერა 1908 წლის სივის.

გაზეთის ფასი:

წლით როგორც ქალაქში,	ისე ქალაქს გარედ—7 მანეთი.		
ნახევარი წლით	" "	"	—4 მანეთი.
ერთი თვით	" "	"	—90 კაპ.

მიიღება ხელის-მოწერა ყოველთვიურ სამეცნიერო
 პედაგოგიურ და სალიტერატურო უფრნალ

„განათლება“-ზე

(წელიწადი პირველი)

წლიური ფასი ხელის-მოწერთათვის 5 მანეთი, ნახევარი
 წლით—3 მანეთი. სამი თვით 1 მან. 60 კაპ.

ტფილისში ხელის-მოწერა მიიღება „ქ. შ. წერა-კითხვის
 გამავრცელებელ საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიაში; „ნაკა-
 დულის“ რედაქციაში და „იდეალის“ სტამბაში (კიქნაძესთან)
 ნიკოლოზის ქუჩა № 6.

ქუთაისში—წიგნის მაღაზია „იმერეთში“ ისიდორე კვი-
 ცარიძესთან.

მინისტრის ხელის მოწერა

1908 წლის იანვრიდან 1909 იანვრამდეს.

საქმიანობის სურბთებიანი კურნალი

ნაცანლი

(წელიწადი მეოთხე)

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24	წიგნი უზრნალი „ნაკადული“ ლი მცირე წლოვანთაობის	12	წიგნი უზრნალი „ნაკადული“ მოზრდილთაობის.
-----------	---	-----------	--

პრემიები: 1-ლი, „1908 წლის კედლის კალენდარი 12-ი სურბთით“. 2-რე, „თომას თავისა და სავალი“ მარკტვენისა.

ხელის მოწერა მიღება:

1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსკ., ზუბალოვის სახლ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.

2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავადაზნაურობისა. წლიურად ფასი უზრნალისა დამატებით, ესე იგი 36 წიგნისა რჩება ისევ 5 მანეთი.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მოწერა:

ვისაც უზრნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას.

ვინც მასალას გამოგზავნის დასაბეჭდათ ვთხოვთ გარკვევით და სუფთად იყოს დაწერილი.

რედაქტორი: მ. ი. დემურია.

გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი.